

Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за установяване на програма за подпомагане на по-нататъшното развитие на интегрираната морска политика“

COM(2010) 494 окончателен — 2010/0257(COD)

(2011/C 107/13)

Докладчик: г-н SIMONS

На 20 октомври 2010 г. Съветът реши, в съответствие с член 114 от Договора за функционирането на Европейския съюз, да се консултира с Европейския икономически и социален комитет относно:

„Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за установяване на програма за подпомагане на по-нататъшното развитие на интегрираната морска политика“

COM(2010) 494 окончателен — 2010/0257(COD).

Специализирана секция „Транспорт, енергетика, инфраструктури, информационно общество“, на която беше възложено да подготви работата на Комитета по този въпрос, прие своето становище на 2 февруари 2011 г.

На 469-ата си пленарна сесия, проведена на 16 и 17 февруари 2011 г. (заседание от 16 февруари 2011 г.), Европейският икономически и социален комитет прие настоящото становище със 111 гласа „за“ и 2 гласа „въздържал се“.

1. Заключение и препоръки

1.1 Комитетът счита, че разглежданото предложение представлява логическо продължение, което дава възможност да бъде доведена докрай интегрираната морска политика и като цяло одобрява документа.

1.2 Във връзка с разпределянето на правомощията Комитетът констатира със задоволство, че в предложението си Комисията уточнява, че е целесъобразно да се говори за споделена отговорност с изключение на въпросите, отнасящи се за морските биологични ресурси, които са от изключителната компетентност на Комисията.

1.3 Комитетът би желал да получи разяснения от Комисията относно използваното правно основание. Задава си въпроса в каква степен член 74 и член 77 от ДФЕС, които не изискват обикновената законодателна процедура, са съвместими с другите правни основания, които съответстват на процедурата.

1.4 Междусекторният и трансграничен характер на морските дейности и взаимодействията между секторните политики обосновават в достатъчна степен, според Комитета, приемането на мерки, които да допринесат за интегрирана морска политика. В тази връзка Комитетът счита, че е спасен принципът на субсидиарност.

1.5 Същото е в сила, според преценката на Комитета, и за спазването на принципа на субсидиарност в разглежданото предложение. В действителност наличните средства за финансиране на необходимите дейности за оставащия период 2011-2013 г. са недостатъчни.

1.6 Като отчита трудното финансово положение, в което с намира Съюзът, Комитетът определя като недостатъчна предвари-

телната оценка на Комисията, съдържаща се в разглежданото предложение. Той би желал Комисията да представи своите аргументи по-категорично, главно по отношение на конкретните теми и действия.

1.7 Комитетът обръща внимание върху факта, че в предложението не се посочва ясно кои са оперативните субсидии, посочени в член 5, параграф 2, първо изречение. Също така би било целесъобразно в съображенията да се посочи, че не е предвидено финансирането на морската инфраструктура, по-конкретно - на пристанищата.

1.8 Известно е, че Комитетът е привърженик на прилагането на междусекторен подход в морското управление. Въпреки че в предложението не се разглежда съдържанието на политиките, Комитетът, както и в предходни становища, посочва в параграф „Специални бележки“ от настоящия документ темите, които заслужават специално внимание в рамките на интегрираната морска политика.

2. Въведение

2.1 На 29 септември 2010 г. Комисията публикува своето „Предложение за регламент за установяване на програма за подпомагане на по-нататъшното развитие на интегрираната морска политика“ (COM(2010) 494 окончателен) и в съответствие с член 304 от ДФЕС поиска от Европейския икономически и социален комитет да изготви становище по тази тема.

2.2 Комитетът прие с удоволствие това искане, защото счита разглежданото предложение като логически етап от развитието на интегрирана морска политика, чиито основи са положени с публикуването на съобщението на Комисията („Синя книга“) на 10 октомври 2007 г.

2.3 В съобщението Комисията подчертава необходимостта от развита и прилагане на интегрирано, съгласувано и съвместно вземане на решения във връзка с океаните, моретата, крайбрежните райони и морските сектори.

2.4 Междусекторният подход в управлението на морското дело е в основата на понятието за интегрирана морска политика, която поставя на преден план полезните взаимодействия между политиките в областта на околната среда, морския транспорт, енергетиката, изследователската дейност, промишлеността, рибарството и регионалната политика.

2.5 „Синята книга“ беше съпътствана от план за действие, в който Комисията предлагаше определен брой мерки, които да предадат съдържание на интегрираната морска политика.

2.6 Европейският съвет от 14 декември 2007 г. изрази подкрепата си за идеята за интегрирана морска политика на Европейския съюз, в резултат на което Комисията прие на 15 октомври 2009 г. Доклад за напредъка на интегрираната морска политика.

2.7 В доклада се посочват кои сред мерките, посочени в предложението през 2007 г. план за действие, са били предприети и се дават насоки за следващия етап на прилагане.

2.8 В своите заключения от 16 ноември 2009 г. Съветът по общи въпроси подчерта значението на финансирането за развитието и прилагането на интегрираната морска политика и прикани Комисията да представи необходимите предложения за финансиране на действията на интегрираната морска политика в рамките на съществуващата финансова перспектива, с цел да влязат в сила до 2011 г.

2.9 В разглежданото съобщение Комисията изразява мнение, че съществува риск за по-нататъшното развитие и за прилагането на интегрираната морска политика, тъй като няма достатъчно средства за финансиране на необходимите действия през оставащия период (2011-2013 г.) на настоящата финансова перспектива. Тя счита, че подобна финансова подкрепа е необходима за постигане на целите, посочени в „Синята книга“ и одобрени в заключенията на Съвета по общи въпроси от 16 ноември 2009 г.

2.10 Предвид невъзможността всички приоритети и цели на интегрираната морска политика да се включат в другите средства на Съюза, следва да се изготви програма за подкрепа на развитието на интегрираната морска политика.

2.11 Според Комисията прилагането на програмата в трети държави следва да допринесе за целите за развитие на въпросната държава и да е съвместимо с другите инструменти за сътрудничество на ЕС, включително с целите и приоритетите на политиката на ЕС в разглежданата област.

2.12 Според Комисията държавите-членки не могат сами да постигнат в задоволителна степен целите на разглежданото предложение за регламент, предвид мащаба и последиците от действията, които следва да се финансират в рамките на програмата. За предпочитане е да се действа на равнище Европейски съюз и да се предприемат мерки, съответстващи на

принципа на субсидиарност, както е предвидено в член 5 от Договора за Европейския съюз и Договора за функционирането на Европейския съюз.

2.13 По отношение принципа на пропорционалност Комисията счита, че предложеният регламент не надхвърля това, което е необходимо за постигане на целите, които са били поставени.

2.14 Целта на разглежданото предложение за регламент е изготвянето на програма за подкрепа на развитието на интегрирана морска политика.

3. Общи бележки

3.1 В свои предходни становища⁽¹⁾ Комитетът приветства начина, по който Комисията смята да разработи интегрирана морска политика. Разглежданото предложение е логичен етап от този процес.

3.2 Предложеният регламент определя по-конкретно общите и специфични цели на програмата, дейностите, които могат да бъдат финансирани и евентуалните начини на финансиране. Освен това в предложението се предвижда изготвяне на оценка най-късно до края на 2014 г. и се предлага създаване на консултативен комитет, който да подпомага Комисията при изготвяне на годишните работни програми. Комисията оценява на 50 млн. евро необходимата сума за прилагане на програмата в периода 2011-2013 г. Комитетът също смята, че всички тези мерки са необходими.

3.3 Предложението на Комисията е определено като рамково предложение, предвиждащо определен брой технически инструменти и в никакъв случай като предложение, съдържащо политически инструменти. Освен това сред целите му не е финансирането на морските инфраструктури, включително пристанищата. Комитетът смята, че това следва да бъде уточнено в предложението, например в съображенията.

3.3.1 В член 5, параграф 2, изречение първо от предложението е предвидена възможността по линия на програмата да могат да се предоставят както субсидии за действия, така и оперативни субсидии. Комитетът подчертава, че макар информацията за средствата, приложена към предложението за регламент да дава указания относно рамката на програмата, в самия текст на предложението не се уточнява ясно какъв вид оперативни субсидии са предвидени.

3.3.2 Комитетът препоръчва също така, за да се избегне нарушаване от самата Комисия на правилата за конкуренция, предвидени в Договора, този аспект да бъде изяснен в текста на предложението, тъй като трансграничната конкуренция е вече почти ежедневна реалност в морските дела. При това трябва да се подчертае, че и самите държави-членки на ЕС следва да си запазят възможността да подпомагат своя морски транспорт.

⁽¹⁾ ОВ С 44 от 11.2.2011 г., стр. 173;
ОВ С 255 от 22.9.2010 г., стр. 103;
ОВ С 306 от 16.12.2009 г., стр. 46;
ОВ С 277 от 17.11.2009, стр. 20;
ОВ С 211 от 19.8.2008 г., стр. 31;
ОВ С 168 от 20.7.2007 г., стр. 50.

3.4 Комитетът отбелязва със задоволство, че разглежданото предложение е изградено на принципа на разпределяне на правомощията, с изключение на въпросите, отнасящи се до опазване на морските биологични ресурси, които са от изключителната компетентност на Комисията.

3.5 Комитетът би желал да получи разяснения от Комисията във връзка с избора на използваните правни основания. Член 74 и член 77 от ДФЕС не предвиждат обикновената законодателна процедура. Комитетът си задава въпроса в каква степен правните основания, използвани от Комисията, са съвместими с другите правни основания, които съответстват на обикновената законодателна процедура. В тази връзка следва също да се отбележи, че процедурите, предвидени в член 74 и член 77 от ДФЕС, не са законодателни процедури по смисъла на член 289 от ДФЕС.

3.6 Трансграничният характер на морските дейности и взаимодействията между секторните политики оправдават, според Комитета, факта, че мерките се вземат в областта на интегрираната морска политика – изследователска дейност, участие в пилотни проекти, насърчаване и улесняване на интегрираната морска политика в държавите-членки на равнище Европейския съюз.

3.7 Според Комитета аргументите, изложени в предварителната оценка на Комисията, не са силната страна на предложението. В сравнение с останалите възможни варианти, счита за слаб избора на вариант 2, а именно - скромно финансово участие на ЕС за допълнителни проучвателни варианти и прилагане на интегрираната морска политика в процеса на разработването ѝ. Комитетът препоръчва на Комисията да потърси по-солидна основа, най-вече по отношение на избора на конкретни теми и действия.

3.8 Според Комитета предвидените в предложението на Комисията действия, така както са посочени в член 4, не са достатъчни за осъществяване на целите, упоменати в предходните членове. Комисията би могла, в съответствие с принципа на субсидиарност, да предложи по-ясни насоки по въпросите, които се нуждаят от по-добра координация и повече яснота що се отнася до отговорностите и компетенциите.

3.9 Комисията предлага да представи на Европейския парламент и на Съвета доклад за последваща оценка, най-късно до 31 декември 2014 г. Комитетът подкрепя това предложение, но обръща внимание на необходимостта от по-задълбочена предварителна оценка, за да може впоследствие да се установи, че поставените цели са били постигнати.

4. Специфични бележки

4.1 Известно е, че Комитетът е привърженик на използването на междусекторния подход в управлението на морското дело. Във връзка с това подчертава значението на сътрудничеството между всички заинтересовани страни. Комитетът смята, че активното участие на заинтересованите страни в предприеманите действия е ключът към успеха. Призоваването към участие и информацията за резултатите от интегрираната морска политика в държавите-членки и помежду им са от ключово значение за постигане на поставените цели.

4.2 Въпреки че разглежданото предложение не се отнася до съдържанието на политиките, Комитетът би искал отново да подчертае своята позиция, изразена в предходни становища, а именно, че в рамките на интегрираната морска политика трябва да бъде отделено специално внимание на следните аспекти.

4.2.1 Необходимо е да бъде постигнат баланс между, от една страна, екологичните проблеми на крайбрежните райони на ЕС и, от друга страна, нуждите на международната търговия от увеличаване на морския транспорт.

4.2.2 Комитетът припомня двете големи морски катастрофи, широко отразени от медиите - на „Ерика“ през 1999 г. и на „Престиж“ през 2002 г. - и препоръчва изготвянето на сценарий за най-лошото. Той смята, че въпреки големия законодателен арсенал, който включва приблизително 15 нови регламента и директиви, усилията на държавите-членки по два важни въпроса са все още недостатъчни:

— инсталиране в пристанищата на съоръжения за събиране на нефтените отпадъци от корабите. Понастоящем липсата на такива съоръжения води до изливане на нефтените отпадъци в морето;

— създаване на достатъчно „аварийни пристанища“ за корабите в затруднено положение, както и липсата на яснота относно отговорностите и правомощията в случай на катастрофа.

Мерките за отстраняване на тези недостатъци следва да бъдат включени в списъка на действията, отговарящи на условията за подпомагане.

4.2.3 Сега, когато Конвенцията на Организацията на обединените нации по морско право (КООНМП) е ратифицирана от всички държави-членки на ЕС, трябва да се следи за нейното прилагане. Комитетът смята, че трябва да бъдат приканени трети страни, които още не са го направили, да ратифицират и прилагат Конвенцията, що се отнася най-вече до общите морета между държавите-членки на ЕС и трети страни, сключили с ЕС споразумения за асоцииране или започнали преговори за присъединяване, тъй като Конвенцията е неразделна част от достиженията на правото на ЕС.

4.2.4 За да бъде осигурено гладкото протичане на процеса, Комитетът предлага да се организира поне веднъж годишно среща на равнище министри от Съюза за Средиземноморието за интегрираната морска политика. Комитетът изразява надежда, че в близко бъдеще тази практика може да се приложи и към другите морски басейни като Балтийско море, Северния атлантически океан и Черно море.

4.2.5 Комитетът е на мнение, че за да укрепи международното измерение на интегрираната морска политика, Комисията следва да отдели повече внимание на подобряването на условията на труд в морето, както и на сигурността и екологичните резултати на корабите.

4.2.6 Комитетът би искал да отбележи, че за правилното функциониране на единния морски пазар е необходимо по-добро сътрудничество между службите за инспекция, бреговата охрана и флотите на държавите-членки, за предпочитане чрез посредничеството на Европейската агенция за морска безопасност.

4.2.7 Правилното функциониране се нуждае също от изграждане на обща среда за обмен на информация за морската област и от интегрирана система за морско наблюдение. В становището си по тази тема ⁽²⁾ ЕИСК подчерта

необходимостта от създаване на система, разработена така, че по устойчив начин да осигурява точни, навременни, качествени и разходоэффективни данни.

4.2.8 Комитетът припомня, както вече е посочвал в предходно становище ⁽³⁾, ролята, която може да играе при изпълнението на политическите решения в морската област, по-специално по отношение на акваториалното устройство. Тук той желае отново да заяви този ангажимент.

Брюксел, 16 февруари 2011 г.

Председател
на Европейския икономически и социален комитет
Staffan NILSSON

⁽²⁾ ОВ С 44 от 11.2.2011 г., стр. 173.

⁽³⁾ ОВ С 211 от 19.08.2008 г., стр. 31.